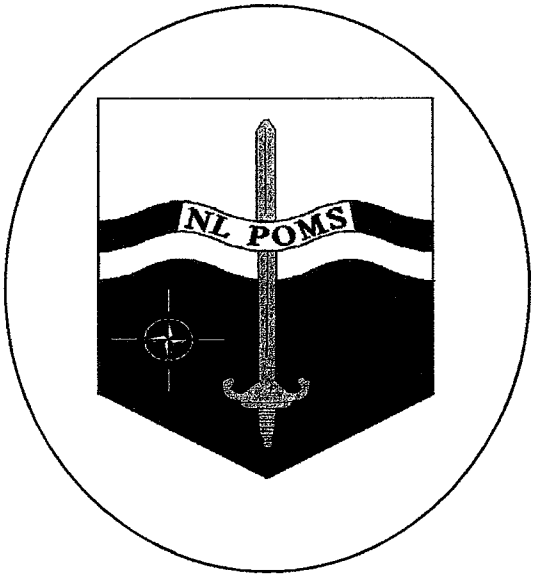
HPQ 0

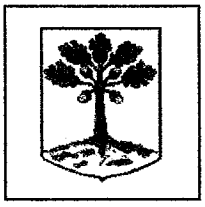
RISO INVENTORISATIE 2e EVALUATIE 2000

- RI en E 2000
- Voortgang RI en E 1-5-01.
- 9-1-01 Toetsing RI en E door A-dienst
- 14-3-01 verslag Toetsing RI en E

POMS SUBPROJECTEN

NL POMS

December 2000

STAND VAN ZAKEN RI&E

Hieronder volgt een overzicht van onderwerpen die in een later stadium, nadat dit RI&E-rapport is afgerond, voor een verdieping c.q. nader onderzoek ter hand genomen zullen worden.
Verder bevat dit overzicht tevens de onderwerpen die voor voorlichting en/of instructies in aanmerking komen.

		Verbeterpunt *1
Verdiepingen:	1. Persoonsregistratie Gev.Stoffen	A37.3
	2. PAGO-advies m.b.t. functies	W26
	3. Ontwikkelen lange termijn visie/beleid m.b.t. chromaten	A40.9
	4. Opzetten seniorenbeleid m.b.t. fysieke belasting	A18.3
	5. Arbeidsmiddelen	A24
Nader onderzoek:	1. Gevaarlijke stoffen en blootstellingsevaluatie	A37.2
	2. Fysieke belasting	A18.1
	3. Verbetermogelijkheden m.b.t. werken aan spanningvoerende delen	A25
	4. Werken aan laserapparatuur	A29
	5. Her-evaluatie blootstelling aan uitlaatgassen	A41
	6. Blootstelling aan Asbest	A42
	7. Blootstelling aan oplosmiddelen (OPS)	A43
	8. Blootstelling aan Carcinogene/Repro-toxische Stoffen	A44
	9. Blootstelling aan lood	
	10. Herbeoordeling gebruik otoplastieken	A16.2
	11. (vervolg)Bedrijfsrondgang afdelingen Preservation, Trade Shop en Non.Mech.	
	12. Toepassing barriercreme i.h.k.v. BBA	A46
	13. Legionella	
Gewenste voorlichting en instructie *2 :	1. Fysieke belasting	A18.2
	2. Werkplekinrichting, beeldschermwerk	A19.4
	3. Cursus Omgaan met gev.stoffen	A15.3

*1 : De vermelde W of A bij het knelpunt staat voor de W(elzijns)lijst- of de A(lgemene)lijst-nummers

*2 : De vorm waarin deze voorlichting geven wordt, is sterk afhankelijk van de doelgroepen en is gericht op de voor hun relevante mogelijke bedrijfsrisico's.

INHOUDSOPGAVE

HOOFDSTUK		PAGINA
1	**Inleiding**	**6**
2	**Taken, organisatie en personeel**	**7**
2.1	Inleiding	7
2.2	Algemene gegevens	7
2.3	Doelstelling NL POMS-organisatie	8
2.4	Taakstelling POMS-Site Vriezenveen	8
2.5	Organisatie	9
3	**Basisgegevens RI&E**	**10**
3.1	Inleiding	10
3.2	Functiegroepen	10
3.3	Overzicht van onderwerpen, groepen en PAGO's	11
3.4	Beloning Bezwarende Omstandigheden	13
4	**Plan van aanpak uitvoering RI&E**	**15**
4.1	Inleiding	15
4.2	Onderwerpen van de RI&E	15
4.3	Stappenplan	16
4.4	Samenstelling werkgroep	17
4.5	Opdracht en doelstellingen	17
4.6	Methodiek	18
5	**Risico inventarisatie en evaluatie**	**19**
5.1	De samenstelling van de RI&E	19
5.1.1	Inleiding	19
5.1.2	Enquête Algemeen (IMA)	19
5.1.3	Enquête Welzijn (TOMO)	20
5.1.4	"0"-meting ARBOzorgsysteem KL	20
5.1.5	(Bedrijfs)Rondgang	20
5.1.6	Arbeidsmiddelen	21
5.1.7	Ziekteverzuimgegevens	21
5.1.8	Ongevalsverzuimgegevens	21
5.2	Het evalueren van gevaren	22
5.3	Het evalueren van de maatregelen	22
5.3.1	Inleiding	22
5.3.2	Multi Criteria Analyse (MCA)	23
5.4	Risico inventarisatie en evaluatie, overzicht van verbeterpunten en PvA	25
5.4.1	Opbouw van het verbeterpuntenlijst PvA	25
5.4.2	Verbeterpuntenlijst PvA Algemeen	26
5.4.3	Verbeterpuntenlijst PvA Welzijn	36
5.5	Toelichting Plan van Aanpak	41
5.5.1	Inleiding	41
5.5.2	Bekendstelling van het Plan van Aanpak	41
5.5.3	Uitvoering van het Plan van Aanpak	41

HOOFDSTUK		PAGINA
6	**Derden**	**42**
6.1	Inleiding	42
6.2	WAM 10.06	42

BIJLAGEN BIJ DE HOOFDSTUKKEN

Hoofdstuk	Bijlage	
1	A	Brief vaststelling Site Manager
	B	Brief instemming MC
2	A	Plattegrond POMS-Site Vriezenveen
3	A	Brief NATCO d.d. 07-09-2000 no. 10563/2000 inzake BBA m.b.t. beschikking BBA *1
	B	Brief CDP&O d.d. 14-01-1999 no. POB/99/2861 inzake accordering BBA NL POMS
	C	Tabel potentiële gevaren van de functiegroepen
5	A	Vragenlijst enquête Algemeen *1
	B	Totalisering resultaten enquête Algemeen*1
	C	Opmerkingen personeel op enquêtelijst Algemeen*1
	D	Vragenlijst enquête Welzijn (TOMO) *1
	E	Totalisering resultaten enquête Welzijn*1
	F	Opmerkingen personeel op enquêtelijst Welzijn*1
	G	Discussiestuk ARBO-zorgsysteem
	H	Verslag van bedrijfsrondgang met op- en aanmerkingen van site
	I	Overzicht ziekteverzuimpercentages FY 2000
	J	Overzicht diagram ziekteverzuim FY 2000
	K	Responsoverzicht enquête RI&E*1
	L	Score Multi Criteria Analyse *1

VERDERE BIJLAGEN

7	A	Kledinglijst NL POMS *1
8	A	(Voorlopige) Lijst gevaarlijke stoffen(per afdeling) *1
	B	(Voorlopige) Lijst carcinogene stoffen (per afdeling) *1
	C	(Voorlopige) Lijst reprotoxische stoffen (per afdeling) *1
9	A	Risicoscores, Relative Ranking *1
	B	Rapport BBA, Werkgroep NL POMS*1
10	A	Lijst van afkortingen
11	A	Lijst met verwijzingen naar eerder uitgevoerde onderzoeken, rapporten e.d.

*1 = Opgenomen in separate bijlagenbundel

Inleiding

Voor u ligt de Risico Inventarisatie en Evaluatie (RI&E) van de POMS-Site Vriezenveen. Het uitvoeren van een RI&E is een verplichting voor de werkgever (lees Site Manager) in het kader van de Arbo-wet. Deze RI&E is opgesteld door de Safety Specialist van de site in samenwerking met de werkgroep RI&E en de Arbo-centra Limburg (ACLB) en Noordoost Nederland (ACNON) van de ARBO-dienst KL.

Het doel van deze RI&E is het inventariseren en evalueren van risico's binnen het bedrijf van Site Vriezenveen en de mogelijkheid om alsdan systematisch en structureel aan goede arbeidsomstandigheden te werken door:

* het in kaart brengen van potentiële gevaren op het gebied van veiligheid, gezondheid en welzijn;
* het vaststellen van risico's en het formuleren van mogelijke maatregelen;
* het toekennen van prioriteiten met betrekking tot het nemen van maatregelen.

Naar aanleiding van deze RI&E is een plan van aanpak (PVA) opgesteld waarin een planning wordt gemaakt voor de uitvoering van de voorgestelde maatregelen. Door permanente aandacht en het bijhouden van de RI&E, zal systematisch worden gewerkt aan een structurele verbetering van de arbeidsomstandigheden en het terugdringen van het ziekteverzuim.

Door het uitvoeren van de in dit rapport voorgestelde maatregelen, zal de Arbo-situatie bij de POMS-Site Vriezenveen geleidelijk verbeteren. Wijzigingen in de beleids- en uitvoerende sfeer van de bedrijfsvoering kunnen uiteraard van invloed zijn op de inhoud van deze RI&E. Dit betekent niet dat als gevolg daarvan telkens de gehele RI&E behoeft te worden aangepast. Alleen voor die aspecten die zijn gewijzigd of zullen gaan veranderen, zullen specifieke aanpassingen plaatsvinden. Daarmee zal dit RI&E-verslag een voortdurend actueel overzicht geven van de arbeidsomstandigheden binnen de site.
Door het uitvoeren van het aangegeven 'nader onderzoek', zullen de vereiste verdiepingen worden aangebracht.

De volgende zaken zullen per hoofdstuk behandeld worden in deze RI&E:

Hoofdstuk 2	Taken, organisatie en personeel
Hoofdstuk 3	Basisgegevens RI&E
Hoofdstuk 4	Plan van Aanpak uitvoering RI&E
Hoofdstuk 5	Risico Inventarisatie en Evaluatie
Hoofdstuk 6	Derden

2. Taken, organisatie en personeel

2.1 Inleiding

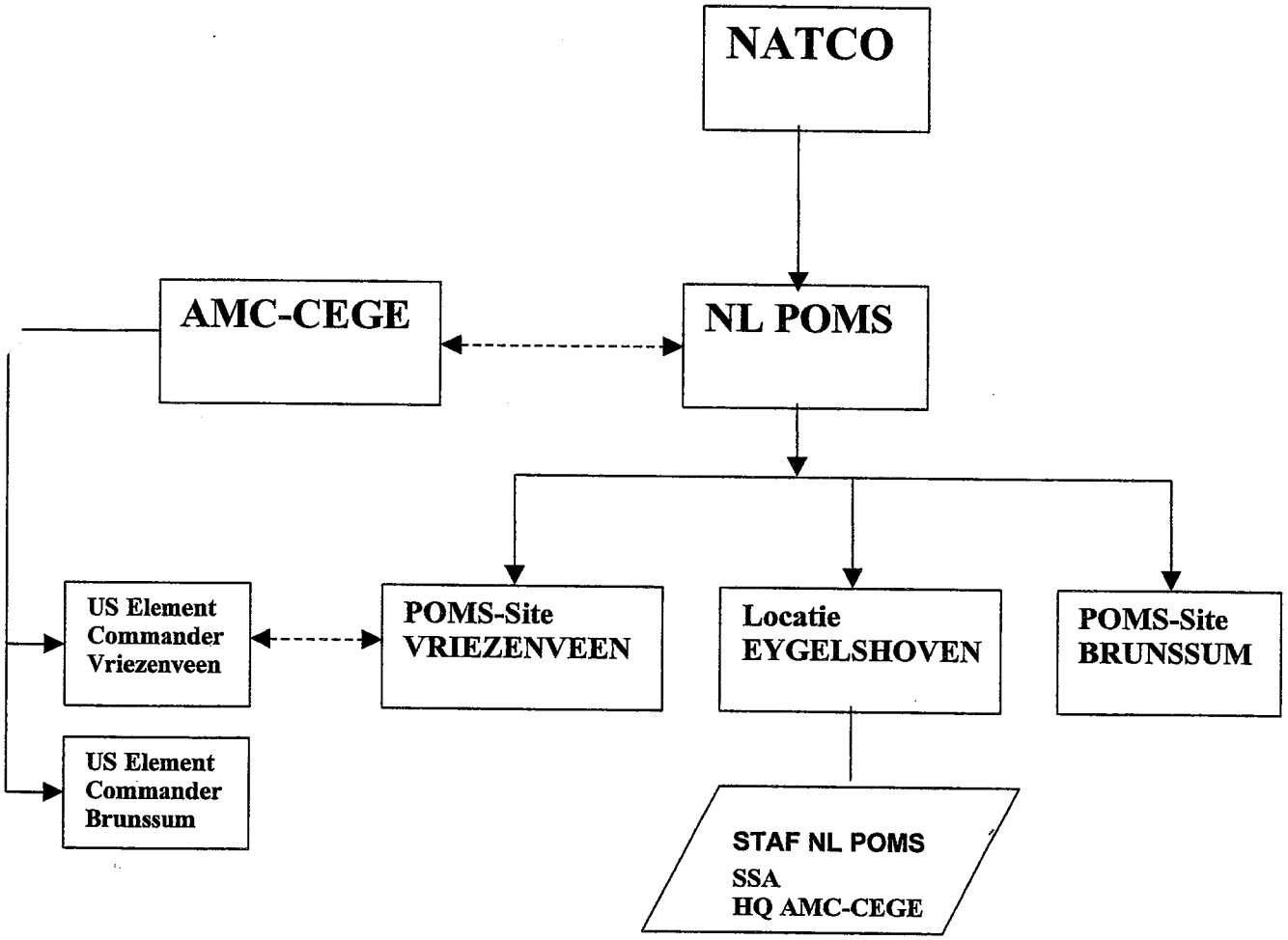
In dit hoofdstuk zal ingegaan worden op de taken van de POMS-Site Vriezenveen, structuur van de organisatie en de daarmee gepaard gaande personele bezetting.

2.2 Algemene gegevens

Eenheid	:	POMS-Site Vriezenveen
Bezoekadres	:	Bedrijvenpark Twente 315 7602 KL Almelo
Postadres:	:	Postbus 340 MPC 33H 7600 AH Almelo
Telefoon	:	[redacted]
DSN	:	[redacted]
Fax	:	[redacted]
Site manager	:	[redacted]
Telefoon	:	[redacted]
Contactpersoon	:	[redacted]
Functie	:	Safety & Environment Specialist
Telefoon	:	[redacted]
Voorzitter MC	:	[redacted]
Telefoon	:	[redacted]
Omvang werknemers	:	Site-personeel 217 personen, waarvan 202 mannen en 15 vrouwen US-militair personeel: 7 personen (allen mannen) US burgerpersoneel: 5 personen, 2 mannen en 3 vrouwen Uitzendkrachten: 8 personen; waarvan 6 Nederlandse nationaliteit en 2 Engels
Bedrijfsarts Arbocentrum Noord Oost Nederland	:	[redacted] Dhr. [redacted], Bedrijfsarts Postbus 113 MPC 31A 9400 AC Assen tel.: [redacted]
Veiligheidskundige Arbocentrum Noord Oost Nederland	:	Dhr. [redacted], Veiligheidskundige Postbus 113 MPC 31A 9400 AC Assen
Projectverantwoordelijke RI&E Arbocentrum Limburg	:	Dhr. [redacted], Veiligheidskundige/arbeidshygiënist Postbus 976 MPC 77G 6000 AZ Weert

2.3 *Doelstelling NL POMS-organisatie*

Het ontwikkelen en in stand houden van een organisatie, die continu op effectieve en efficiënte wijze diensten en werkzaamheden verricht m.b.t. het ontvangen, configureren, opslaan, beheren, gevechtsgereed houden, onderhouden, herstellen, modificeren, inspecteren, bewaken en uitgeven van Amerikaans legermaterieel.
Als zodanig wordt volledig bijgedragen aan de kwalitatieve inzetbaarheid van het Amerikaanse leger, zowel binnen als buiten NAVO-verband
De diensten en werkzaamheden worden verricht als uitvloeisel van een bilaterale US/NL overeenkomst (zgn. Nation to nation agreement) en dienen te geschieden in overeenstemming met de wet- en regelgeving van beide landen.

2.4 Taakstelling POMS-Site Vriezenveen

a. Leveren van bijdragen aan het ontwikkelen en in stand houden van NL POMS doelstellingen en beleid, alsmede van gerichte NL POMS plannen, procedures en programma's, waarbij voortdurend een praktisch evenwicht tussen uniforme NL POMS regelgeving en lokale site procedures bewerkstelligd moet worden;

b. Zorgdragen voor een rechtvaardig en vooruitstrevend sociaal beleid, gericht op goede arbeidsvoorwaarden, correcte intermenselijke verhoudingen en optimale mogelijkheden voor ontplooiing van medewerkers;

c. Ontvangen, configureren, verwerken, onderhouden, opslaan, bewaken en uitgeven van US materieel;

d. Zorgdragen voor de kwaliteitsbewaking van het materieel gedurende de diverse fasen van het productieproces;

e. Uitvoeren van budgettaire en financiële site activiteiten en het bijdragen aan het financieel-economische NL POMS beleid, alsmede de totstandkoming van de jaarlijkse budgetten;

f. Verzorgen van allerhande algemene en administratief ondersteunende werkzaamheden, gericht op het ondersteunen van de site bedrijfsvoering in het algemeen en de primaire site bedrijfsprocessen in het bijzonder;

g. Handhaven en controleren van de administratieve, operationele en fysieke beveiligingssituatie;

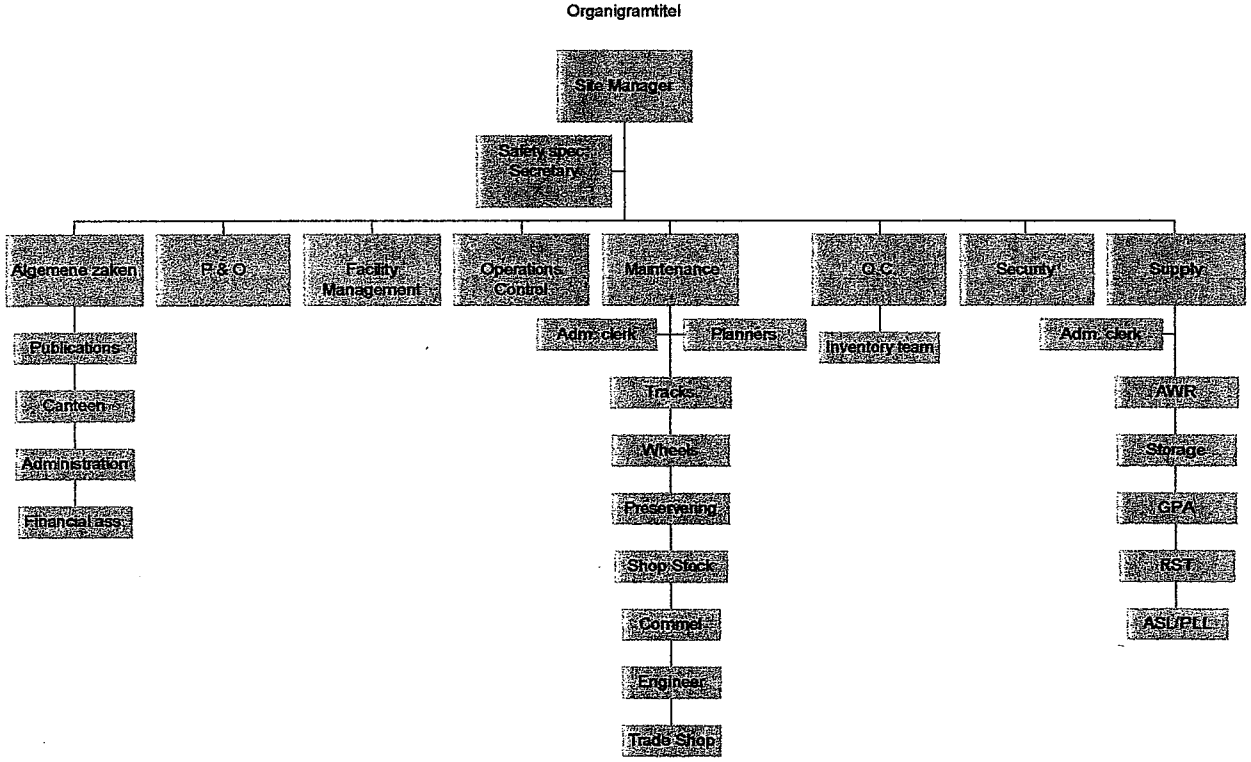
h. Zorgdragen voor de uitvoering van het NL POMS ARBO- en Milieubeleid, alsmede een juist gebruik van de NL POMS infrastructuur;

i. Aanschaffen en beheren van organieke bedrijfsgoederen;

j. Verzamelen, analyseren, interpreteren, raadplegen en rapporteren van diverse integrale bedrijfsgegevens en –resultaten.

2.5 *Organisatie POMS-Site Vriezenveen*

2.5.1 *Organigram*

2.5.2 Een plattegrond van de locatie Vriezenveen is gevoegd als bijlage 2A

3. Basisgegevens RI&E

3.1 Inleiding

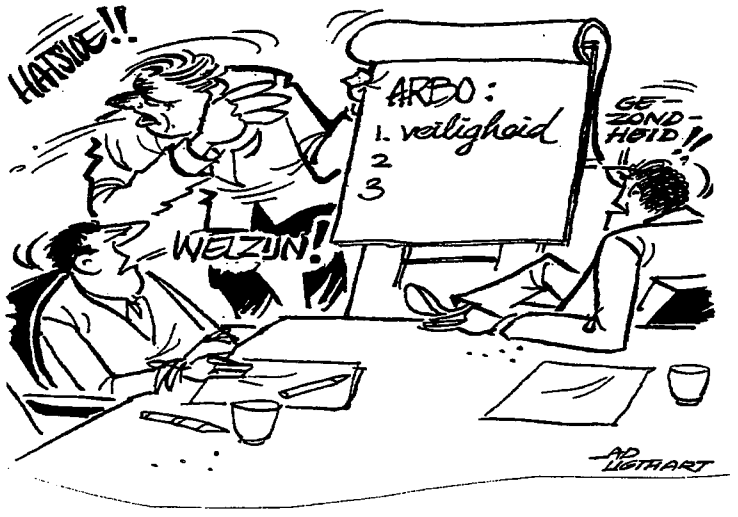
De kerntaak van de POMS-Site Vriezenveen is het op zo efficiënt en economisch mogelijke wijze ontvangen, beheren, opslaan, gevechtsgereed houden, onderhouden, herstellen, inspecteren, bewaken en uitgeven van Amerikaans legermaterieel, opdat volledig wordt beantwoord aan de kwalitatieve eisen, welke aan de inzetbaarheid van dit materieel worden gesteld.
Door de grote diversiteit aan werkzaamheden is er een breed spectrum van mogelijke gevaren met daaraan gerelateerde risico's. Hierbij valt te denken aan blootstelling aan gevaarlijke stoffen, fysieke belasting en geluid. In bijlage 3C wordt een overzicht gegeven van de (potentiële) beheerste en niet beheerste gevaren per functiegroep.

3.2 Functiegroepen

Binnen de site Vriezenveen zijn met betrekking tot Arbo globaal 6 functiegroepen te onderscheiden die door de aard van de functie min of meer gelijksoortige arbeidsomstandigheden hebben.

Functiegroep		Aantal Functies
01	Administratief ondersteunende functies	45
02	Logistiek en Technisch coördinerende functies	12
03	Technisch ondersteunende functies + kwaliteitscontrole	84
04	Logistiek ondersteunende functies + Intern transport + Kantinepersoneel	48
05	Security	18
06	Management	10

Door het beoordelen van de enquêtegegevens op functieniveau zijn de knelpunten zoveel mogelijk per groep aangegeven.

3.3 Overzicht van onderwerpen, groepen en PAGO's

Deze paragraaf geeft een overzicht van de in het kader van deze RI&E relevante groepen en onderwerpen.

VT = van toepassing, deze onderwerpen zijn opgenomen in de RI&E.
NVT = niet van toepassing
NO = nader onderzoek

A. Bijzondere RI&E-groepen en onderwerpen vermeld in het Arbo-besluit (zie AI-1)

asbest	VT
beeldschermen	VT
biologische agentia (legionella)	VT
fysieke belasting	VT
geluid	VT
gevaarlijke stoffen in het algemeen	VT
jeugdigen (<18 jaar)	NVT
kankerverwekkende stoffen in het algemeen	VT
lood	VT
persoonlijke beschermingsmiddelen	VT
thuiswerk met gevaarlijke stoffen	NVT
vinylchloridemonomeer	NVT
zwangeren	Incidenteel

B Overige groepen

aannemers en onderaannemers	VT
alleenwerkers	VT
anderstaligen	VT
beveiligingsbeambten (groep 5)	VT
bezoekers	VT
gehandicapten	NVT
kantoorpersoneel (groep 1)	VT
onderhoudspersoneel (groep 3)	VT
ouderen (> 55 jaar)	VT
stagiaires	Incidenteel
thuiswerkers	NVT
uitzendkrachten	Incidenteel
zelfstandigen (bezoekers)	Incidenteel

C. Overige onderwerpen:

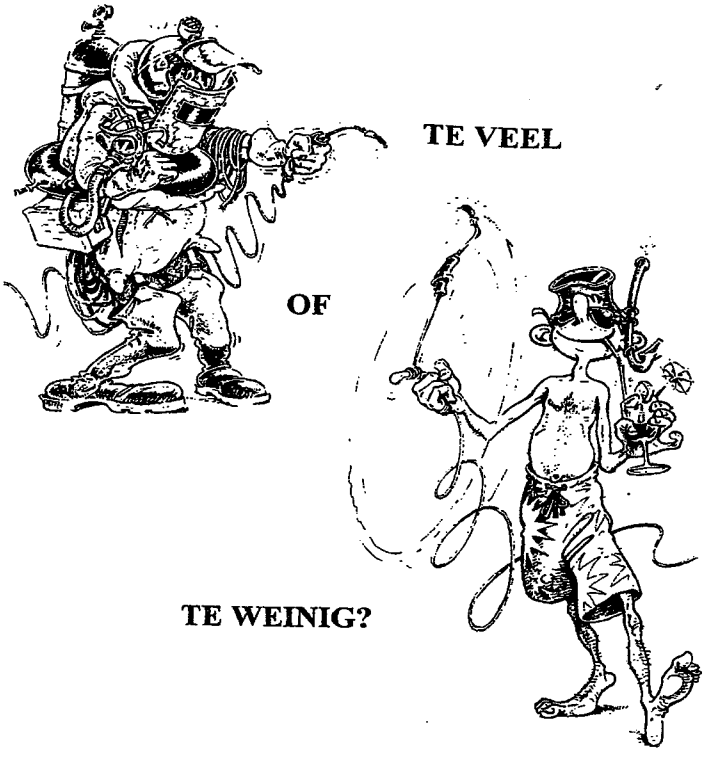
algemene voorzieningen	VT
arbeidsmiddelen	VT
Arbo-zorg en verzuimbeleid	VT
besloten ruimtes	VT
functie inhoud	VT
fysische factoren	VT
visuele informatie	VT
werkplekinrichting	VT
werk- en rusttijden	VT

D. Verplicht aan te bieden periodiek arbeidsgeneeskundig onderzoek (PAGO):

asbest	NO
bedrijfshulpverlening (perslucht)	VT
beeldschermwerk	VT
benzeen	NVT
biologische agentia	NVT
gevaarlijke stoffen en processen (CARC-verf)	VT
kankerverwekkende stoffen en processen	NO
lawaai	VT
lood	NO
stralen/verfspuiten	VT
vinylchloridemonomeer	NVT
nachtdienst (bewakers)	VT
jeugdige werknemers (bij specifieke gevaren)	NVT

E. Overzicht van gebruikte persoonlijke beschermingsmiddelen (PBM) (Zie bijlage 7A v.w.b. functietoewijzing)

- Shoes Safety
- Shoes Safety with steel sole
- Boots cold weather safety
- Boots safety/rubber
- Coat/trousers all weather
- Hearing protection
- Coverall/coat dust
- Coverall safety (Nomex)
- Coat dust (white)
- Clogs canteen (anti-slip soles)
- Gloves leather
- Gloves chemical
- Iso jack/trousers
- Spectacles safety
- Goggles industrial/chemical protective
- Face shield
- Face shield, welding
- Respirator, half mask (3M)
- Respirator, full mask (3M)
- Safety vest
- Apron
- Apron, welding
- Airline helmet system for blasting
- Airline helmet system for paint spray
- Jacket/trousers, grit resistant
- Beschermende handschoenen
- Computerbril
- BHV-uitrusting
- Gevaarlijke stoffen uitrusting (bestaande uit beschermbril, gelaatsscherm, helm, zuurbestendige overall, brandweerlaarzen en respirator)

3.4. Beloning Bezwarende Arbeidsomstandigheden (BBA): (zie ook het gestelde in bijlagen 3B + 9B)

De regeling Beloning Bezwarende Arbeidsomstandigheden (BBA) is met ingang van 01 december 1988 van kracht geworden. De BBA-regeling heeft als beleid dat de incidentele en niet tot het normale werkpakket behorende werkzaamheden in aanmerking komen voor een toeslag. Het uitgangspunt is dat permanent voorkomende bezwarende werkomstandigheden in de functiewaardering zouden zijn meegenomen. Echter geeft de regeling in zichzelf ook de mogelijkheid om de structurele bezwarende omstandigheden toch te belonen.
De regeling van 1988 heeft beoogd om de talloze incidentele overheidsregelingen te bundelen tot één soort regeling waarbij de terugdringing van dit soort bezwarende arbeidsomstandigheden als eerste dient te worden nagestreefd.
M.a.w. de regeling beoogt een financiële vergoeding voor het 'ongemak' binnen de werksituatie, maar er dienen tegelijkertijd maatregelen te worden geïnitieerd om de bezwarende omstandigheden te elimineren. De vergoeding dient niet gezien te worden als een 'afkoopvergoeding' voor een bezwarende omstandigheid, maar als een tijdelijke tegemoetkoming.

De bezwarende arbeidsomstandigheden worden ingedeeld in 8 typen. Hieronder staan ze, met daarbij vermeld of ze voor de NL POMS van toepassing zijn.

Type 1: Verontreiniging
Indien het werk een in de huid doordringende verontreiniging veroorzaakt, welke waarneembaar (reuk of zichtbaar) blijft, zelfs na reiniging met speciale middelen. Indien dit niet helpt, en er is sprake van lange duur van die werkzaamheden (elke werkdag >3 uur) kan dit type toegekend worden.
Dit type kwam mn. voor bij het onderhoudspersoneel; nadat er binnen de onderhoudsafdelingen zgn. 'barriercreme' is verstrekt, is dit type niet meer toegekend.

Type 2: Sterke afkeer
Het werken in een omgeving met sterk onaangename geuren of werken met onaangenaam of sterk afkeer oproepende materialen. Braakneigingen treden op binnen 10 minuten bij het werken in een dergelijke arbeidsomstandigheid.
Toekenning van dit type is n.v.t. binnen NL POMS.

Type 3: Huid- en slijmvliesprikkeling
Het werken in een situatie die een zeer hoge mate van huid/slijmvliesprikkeling teweegbrengt waarbij rode plekken, niezen, slijmophoesting gepaard gaande met hoofdpijn zijn te constateren. De effecten zijn ook nog na het werk nog enige tijd voelbaar. Tevens zullen de effecten altijd en bij de meerderheid van de personen voorkomen welke werkzaam zijn in een dergelijke situatie. De werkzaamheid dient ook structureel te zijn (meerdere uren p/dag, meerdere dagen p/week).
Binnen de NL POMS wordt dit type incidenteel toegekend aan de lassers

Type 4: Hitte en koude
Het verrichten van werkzaamheden (zwaar fysiek), waarbij men langdurig is blootgesteld aan zeer onaangenaam hoge of lage temperatuur of aan temperatuurswisselingen. Deze blootstelling dient daarbij nog structureel te zijn, dus minimaal 2 uur p/dag, minimaal drie dagen achtereen p/week.
Binnen de NL POMS wordt aangemerkt Hoog = >25° C; Laag = <0° C en wel voor de buitentemperatuur. Temperatuursverschillen = >25° C.

Type 5: Lawaai
Werken in situaties waarin het gebruik van gehoorbeschermingsmiddelen niet mogelijk is of niet afdoende is, en men is blootgesteld aan zodanig aanhoudend lawaai dat onderling contact nauwelijks mogelijk is en/of de geluidssterkte gelijk is aan of groter dan 80 dB(A).
N.v.t. binnen NL POMS; aangezien eenieder, die mogelijk blootgesteld wordt aan lawaai, adequate gehoorbescherming verstrekt heeft gekregen.

Type 6: Trillingen
Het werken met sterk trillende apparatuur, waarbij trillingen gedurende langere tijd optreden (trillingswaarde >2,5 m/sec^2, langer dan 1 uur p/dag gedurende langer dan 1 maand.
Binnen NL POMS komt dit mn. voor bij Track- en Wheel-personeel, werkzaam met pneumatisch gereedschap, blijft de beoordeling in hoeverre dit structureel is.

Type 7: Hinderlijke beschermingsmiddelen

Het werken met beschermingskleding of –middelen welke zeer hinderlijk zijn doordat de normale lichaamsfuncties worden geblokkeerd mn. m.b.t. de vochtregulering of indien er sprake is van een verzwaarde ademhaling. Ook hier dient de werkzaamheid structureel te zijn; 2 uur p/dag, meerdere dagen p/week.

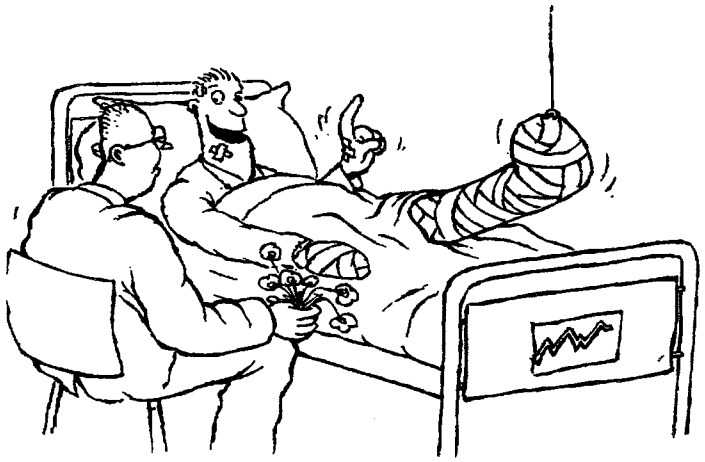
Binnen NL POMS van toepassing voor personeel werkend in waterdichte pakken (wasplaats) en/of het dragen van een half- of volgelaatsmasker met verwisselbare filters in combinatie met fysieke inspanning.

Type 8: Persoonlijk risico/gevaar

Het werken onder omstandigheden welke een verhoogd (direct optredend) gevaar voor de persoon meebrengen.

Hier wordt de zgn. RR-methode (zie bijlage 9A) toegepast om risico's in te schatten. Binnen de NL POMS is (i.o.m. ARBOdnst KL en MC) afgesproken dat een RR- score boven de 70 aanleiding geeft tot toekenning van dit type.

Binnen NL POMS van toepassing o.a. voor personeel werkzaam met houtbewerkingmachines, elektriciens van infra en afd. engineer.

Ik heb de situatie in uw bedrijf bekeken.
...er zijn een paar kleine dingetjes die ik met u zou willen bespreken...
...als u dat goed vindt natuurlijk...

4. Plan van aanpak uitvoering RI&E

4.1 Inleiding

De POMS-Site Vriezenveen beschikt over een Risico Inventarisatie en –Evaluatie (RI&E), die is uitgevoerd in 1995. Het doel van deze RI&E was inzicht te krijgen in de stand van zaken op het gebied van Arbeidsomstandigheden en gelijktijdig ook te voldoen aan de wettelijke verplichting zoals vastgelegd in de ARBO-Wet.
De RI&E werd destijds m.b.t. het GRIS (= Geautomatiseerd Risico Inventarisatie Systeem) vanuit de IMA-methode (= Inspectie Methode Arbeidsomstandigheden) uitgevoerd. In 1996 werd deze RI&E door de ARBO-Dienst KL (in oprichting) getoetst en ook akkoord bevonden.
In 1999 attendeerde het Arbocentrum Noordoost Nederland van de ARBO-Dienst KL de NL POMS op het feit dat de RI&E uit 1995 nodig geactualiseerd moest worden. Bij een bezoek van de Arbeidsinspectie (AI), regio Arnhem, in februari 2000, werd het ontbreken van een actuele RI&E eveneens als een manco aangemerkt.
Door de General Manager NL POMS is besloten om een volledige RI&E uit te voeren voor de gehele NL POMS-organisatie. Dit betekent dat de NL POMS locaties Vriezenveen, Brunssum en Eygelshoven een RI&E dienen uit te voeren.
Er zijn grote overeenkomsten tussen de beide NL POMS bedrijven Vriezenveen en Brunssum, dit is de reden de werkzaamheden van de RI&E zorgvuldig op elkaar af te stemmen. Vandaar dat de RI&E's in gezamenlijkheid zijn uitgevoerd en begeleid door de ARBOdnst. KL.
De eindverantwoordelijkheid voor de begeleiding lag bij het Arbocentrum Limburg, omdat de hoofdvestiging voor POMS (tw. STAF NL POMS te Eygelshoven) in die regio ligt.

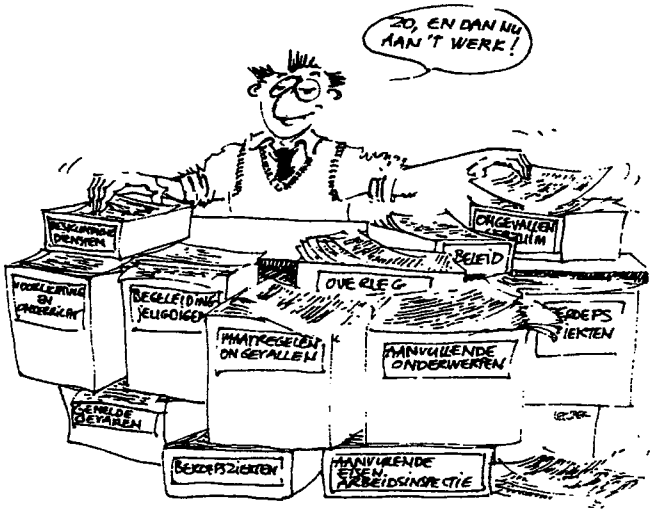
4.2 Onderwerpen van de RI&E

Na overleg met leden van de ARBO-dienst KL is besloten de RI&E uit te voeren, en wel gericht op de volgende onderdelen;

- Beleids-/organisatorische aspecten (Arbozorgsysteem KL)
- Inventarisatie verzuimgegevens (w.o. AGS/SMB)
- Arbeidsmiddelen *1
- Traject gevaarlijke stoffen *2
- Welzijn/arbeidsbeleving enquête (TOMO en IMA)
- Rondgang werkplekken

*1 = De RI&E Arbeidsmiddelen is door de AI voor de site Vriezenveen als een verplichting opgelegd en dient in het kalenderjaar 2000 te worden afgerond.

*2 = Het traject Gevaarlijke Stoffen (etikettering, AVIB's en registratie) dient te worden uitgevoerd als een gezamenlijk traject NL POMS, maar dient eveneens te zijn afgerond voor 31-12-2000.

4.3 Stappenplan

Het onderstaande stappenplan is uitgevoerd.

Activiteit	**Gereed**
Fase 1. Voorbereiding	April 2000
a. Samenstellen werkgroep en taakverdeling maken.	
b. Inventarisatie van bijzondere groepen binnen de NL POMS	
c. Verdelen bedrijf in subeenheden, groepen, werkplekken/werklocaties	
d. Analyse opdracht en doelstelling formuleren	
e. Concept plan van aanpak opstellen	
f. Overleg met de MC (MedezeggenschapsCommissie)	
g. Instemming van MC betreffende plan van aanpak	
h. Vaststellen van het plan van aanpak	
i. Informatie naar het personeel	
j. Selecteren van enquête- en checklistvragen	
Fase 2. Inventariseren	Mei/Juni/Juli
k. Reeds aanwezige arbo-informatie verzamelen	
l. Vragenlijsten uitzetten	
m. Discussielijst beleid en organisatie invullen	
n. Rondgang door het bedrijf	
o. (eventueel) Interviews van overige groepen	
Fase 3. Uitwerking en Aanbevelingen	Augustus/September
p. Verwerken van enquêtevragen checklisten en overige informatie	
q. Risico's formuleren en evalueren	
r. (eventueel) Noodzakelijk nader onderzoek uitvoeren	
s. Aanbevelingen en maatregelen formuleren	
Fase 4. Rapportage	Oktober
t. Conceptverslag maken	
u. Verslag vastleggen door site-manager	
v. Formele goedkeuring door MC	
Fase 5. Toetsing RI&E	November
w. Aanbieding aan ARBO-centra Oost en Zuid	
x. Toetsing gereed	
Fase 6. Opstellen voortgangsrapportage RI&E	December
y. Opstellen voortgangsrapportage RI&E	

4.4 *Samenstelling RI&E-werkgroep van de Site Vriezenveen*

De in activiteit 4.3 onder fase 1.a) genoemde werkgroep is opgericht en als volgt samengesteld:

Dhr. [redacted] (Voorz.)	Site Manager
Dhr. [redacted]	Safety Specialist
Dhr. [redacted]	Chief Facility Management
Dhr. [redacted]	vertegenwoordiger MC
Dhr. [redacted]	vertegenwoordiger MC

* NB:
Het Hoofd P&O van de site maakt ook deel uit van de werkgroep. Momenteel is de functie echter vacant.

*NB:
Dhr. [redacted], veiligheidskundige van Arbocentrum Limburg, treedt op als adviseur RI&E voor de gehele NL POMS-organisatie.

4.5 *Opdracht en doelstellingen*

In overleg met de MC en de werkgroep RI&E heeft de General Manager NL POMS de volgende opdracht en doelstellingen vastgelegd:

a. OPDRACHT
Het verrichten van een RI&E, waardoor een compleet beeld ontstaat van de arbeidsomstandigheden binnen de NL POMS. Op basis van de bevindingen wordt een jaarplan opgesteld inclusief een planning wanneer voorgestelde verbeteringen zijn resp. worden doorgevoerd. Uitvoering en realisatie van verbeteringsvoorstellen zijn in de praktijk ook mede afhankelijk van de beschikbaarheid van de vereiste financiële middelen. Het verbeteren van arbeidsomstandigheden is een continuproces. Rekening houdend met deze cyclus moeten de volgende activiteiten worden opgestart en documenten worden gemaakt:
- maken van een schriftelijk overzicht van alle gevaren die op de POMS-locaties op (kunnen) treden op het gebied van veiligheid, gezondheid en welzijn;
- beoordelen van de risico's die de gevaren met zich meebrengen en het beoordelen van de ernst van de risico's;
- opstellen van een systematisch plan met maatregelen om de gevaren te vermijden of te beperken op basis van de meest recente inzichten op het gebied van arbeidsomstandigheden, en het rangschikken naar de mate van belangrijkheid van de maatregelen;
- bepalen van de noodzaak tot het doen van nader onderzoek en vereiste verdiepingen.

b. DOELSTELLING
- het terugdringen van ARBO gerelateerd verzuim;
- het werk aanpassen aan de mens door de belasting van de individuele medewerker af te stemmen op zijn/haar belastbaarheid;
- het vergroten van de betrokkenheid van afdelingshoofden bij het arbeidsomstandighedenbeleid en de daaruit voortvloeiende maatregelen;
- het verschaffen van inzicht om op termijn e.e.a. binnen het kwaliteitszorgsysteem in te passen.

4.6 *Methodiek*

a. De RI&E is door de NL POMS (zoveel als mogelijk) zelfstandig uitgevoerd met ondersteuning van de ARBO-Dienst KL.
Er is voor gekozen zoveel mogelijk de methodiek van ABRIE te volgen. Om echter een zo volledig mogelijke inventarisatie te krijgen is deze RI&E-methode aangevuld met componenten uit de IMA en het Arbozorgsysteem KL.

b. In de voorbereidende fase van de RI&E is er binnen de NL POMS een projectgroep samengesteld om sturing te kunnen geven aan het NL POMS RI&E-traject.
De projectgroep bestaat uit de volgende leden;

- dhr. [redacted]	Chief Facility Management NL POMS
- dhr. [redacted]	Safety Specialist POMS-Site Vriezenveen
- dhr. [redacted]	MC-lid POMS-Site Vriezenveen
- dhr. [redacted]	Safety Specialist POMS-Site Brunssum
- dhr. [redacted]	Voorzitter MC POMS-Site Brunssum
- Dhr. [redacted]	Adviseur ARBOdnst. KL

De leden van de projectgroep kwamen regelmatig bijeen om de voortgang van de RI&E's door te spreken en af te stemmen om zo enige uniformiteit te garanderen binnen de NL POMS.

In de eerste vergadering is besloten om de RI&E in eerste instantie te baseren op de resultaten van de volgende onderdelen:

- de enquêtelijst Algemeen (zie pt. 5.1.2)
- de enquêtelijst Welzijn (zie pt. 5.1.3)
- "0"-meting Arbozorgsysteem KL (zie pt. 5.1.4)
- de Bedrijfsrondgang (zie pt. 5.1.5)
- verzuim-/ongevalscijfers AGS/SMB (zie 5.1.7. + 5.1.8)

Voor zover nog relevant, zijn ook gegevens uit eerdere werkplekonderzoeken in de RI&E betrokken (zie bijlage 11A).

5. Risico Inventarisatie en Evaluatie

5.1 De samenstelling van de RI&E

5.1.1 Inleiding

Eenheden binnen de KL zijn in principe vrij in de keuze van de bij de RI&E te hanteren systematiek. In de praktijk is de keuze beperkt, omdat het aanbod aan instrumenten gering is. Weliswaar zijn er vele methodes, maar inhoudelijk verschillen die onderling niet zoveel van elkaar. De bij de KL gehanteerde methoden zijn in het algemeen gebaseerd op IMA, TOMO, ABRIE en ziekteverzuimgegevens. Meestal wordt gekozen voor een combinatie van een enquête (IMA, TOMO), interviews (ABRIE) en een rondgang (ABRIE). Met betrekking tot de bij de POMS-Site Vriezenveen uit te voeren RI&E bestond geen aanleiding van het basispakket af te wijken. Er is gekozen voor een "brede" RI&E, hetgeen inhoud dat ook de IMA-enquete is uitgezet. Daarnaast is, vooruitlopend op de implementatie van het Arbozorgsysteem KL, een '0-inventarisatie' uitgevoerd naar organisatorische- en beleidsaspecten. De keuzes zijn in de werkgroep RI&E besproken. Het RI&E-pakket dat op die manier tot stand gekomen is, wordt in de komende paragrafen toegelicht.

5.1.2 Enquête Algemeen (IMA)

De enquête Algemeen is samengesteld uit de IMA methode. IMA staat voor Inspectiemethode Arbeidsomstandigheden. Het is een methode die is ontwikkeld door TNO, samen met de Arbeidsinspectie. De vragenlijstmethode is opgebouwd uit een groot aantal vragen, gegroepeerd rond 18 modules. Daaruit kiest men de relevante modules en vragen. IMA bestrijkt daarmee een breed Arbo-gebied. In verband met de evaluatie worden normen en richtlijnen gegeven. Met het oog op knelpunten worden maatregelen voorgesteld.
Bij POMS-Site Vriezenveen is gekozen voor het uitzetten van 13 modules van de IMA-vragenlijst, bestaande uit 107 vragen. De uitslagen van de enquête vindt u in bijlage 5B.

Modules IMA *:	
Arbo- en verzuimbeleid	*1
Algemene voorzieningen	
Geluid	
Verlichting en uitzicht	
Klimaat	
Gassen, dampen en stoffen	
Persoonlijke beschermingsmiddelen	
Lichamelijke belasting	
Werkplekinrichting	
Gereedschappen, werktuigen en machines	
Trillingen	
Bedieningsmiddelen	*2
Visuele informatie	
Functie-inhoud en werkdruk	*3
Werk- en rusttijden	*3
Biologische agentia	
Hygiëne in de voedingsverzorging	*4
Toxische stoffen	*5
Straling	

*1 is in de werkgroep behandeld in de vorm van het discussiestuk Arbozorgsysteem KL (zie punt 5.1.4).
*2 is samengevoegd met Gereedschappen, werktuigen en machines.
*3 aangezien de TOMO enquête (zie punt 5.1.3) de modules "Functie-inhoud en werkdruk" en "Werk- en rusttijden" omvat, zijn ze uit de IMA enquête weggelaten.
*4 de hygiëne in de voedingsverzorging is al streng gereguleerd conform HACCP-norm, derhalve is in deze RI&E geen vraagstelling opgenomen vanuit deze module.
*5 is samengevoegd met Gassen, dampen en stoffen.

5.1.3 Enquête Welzijn (TOMO)

Voor de enquête welzijn is gebruik gemaakt van de TOMO vragenlijst (TOMO = Toetsingslijst Mens en Organisatie). De TOMO wordt in de eerste plaats gebruikt om psychosociale arbeidsbelasting en werkstress te meten. TOMO is ontwikkeld door TNO, mede op verzoek van de KL. De enquête geeft twee mogelijkheden voor het uitzetten van vragenlijsten namelijk een uitgebreide versie (106 vragen) en een verkorte versie (53 vragen). De verkorte versie wordt standaard meegenomen in de RI&E's bij de KL.
De POMS-Site Vriezenveen heeft echter gekozen voor de uitgebreide versie van TOMO, mede vanwege veronderstelde problemen op dit vlak. De uitslagen vindt u in bijlage 5E.

5.1.4 "0"-meting Arbozorgsysteem KL

Bij de KL wordt momenteel gewerkt aan een structurele aanpak van de arbozorg. Mede met het oog daarop is een project "Arbozorgsysteem KL" van start gegaan, dat gecoördineerd wordt vanuit het projectbureau "Arbozorgsysteem KL" van CDPO. Populair gezegd, richt het project zich op het tot stand brengen van een accentverschuiving binnen de RI&E. Deze waren tot nu toe nog teveel gericht op het oplossen van praktische tekortkomingen. Met name door het voeren van beleid moet worden voorkomen dat een werkgever weer in 'oude fouten' vervalt. Bij een viertal eenheden van de KL wordt momenteel uitgeprobeerd wat zo'n accentverschuiving moet gaan inhouden en welke resultaten daarmee zijn te bereiken.
Uitgangspunt voor de pilot is de zogenaamde concept-"0"-norm, waarin staat aangegeven waaruit het beleidsdeel van systematische arbozorg minimaal zou moeten bestaan. Het ligt uiteraard voor de hand dat aan de hand van deze norm in eerste instantie wordt geïnventariseerd welke aspecten al of niet geregeld zijn. Dat is wat met de "0"-inventarisatie wordt bedoeld. De resultaten kunnen (*en zijn*) op eenvoudige wijze in de RI&E worden verwerkt, uiteraard met name daar waar tekortkomingen zijn geconstateerd.
De primaire doelstelling van het 'Arbozorgsysteem KL' is de zorg voor arbeidsomstandigheden meer systematisch aan te pakken en zodoende de bereikte verbeteringen te borgen. Daarmee wordt tevens een accentverschuiving in de RI&E mogelijk, namelijk van praktisch gericht naar een meer beleidsmatige oriëntatie.
In overleg met de ARBOdnst. KL is besloten dat de NL POMS, los van het pilot-project, ook gebruik zou gaan maken van genoemd discussiestuk.
De resultaten van het discussiestuk, zoals behandeld in de site-werkgroep RI&E, vindt u in bijlage 5G.

5.1.5 (Bedrijfs)Rondgang

De bedrijfsrondgang is een veel gehanteerde methode om op de werkpleklocatie de praktijksituatie te bezien met Arbo-deskundigen. Dit om te voorkomen dat een aantal knelpunten niet onderkend worden wegens (Arbo)ondeskundigheid van het personeel op de werkplek of bedrijfsblindheid. Het aanwezige personeel is vaak jaren werkzaam in die bepaalde arbeidssituaties en is vaak onvoldoende op de hoogte van de verscherpte eisen die zijn opgenomen in de Arbo-regelgevingen.
De bedrijfsrondgang is uitgevoerd door dhr. [redacted], Arbokundige van het Arbocentrum Limburg en dhr. [redacted], Arbokundige van het Arbocentrum Noordoost Nederland aan de hand van een checklist uit ABRIE.
De (mogelijke) gesignaleerde knelpunten zijn verwerkt in een verslag.
Dit verslag is opgenomen in bijlage 5H.
Gelet op de complexiteit van factoren is met de ARBOdnst KL overeengekomen dat de afdelingen Preservering, Trade Shop en Non.Mech in een separate rondgang in 2001 nader zullen worden bekeken.

5.1.6 Arbeidsmiddelen

Separaat aan deze uitgevoerde (algemene) RI&E, heeft de AI geëist dat er tevens een RI&E werd uitgevoerd m.b.t. zgn. Arbeidsmiddelen (dit is tevens een wettelijke verplichting). Deze RI&E dient ook afgerond te zijn voor 31-12-2000.
Aangezien de site Vriezenveen het merendeel van de gebruikte gereedschappen en machines al in eigen onderhoud of keuring had c.q. aanbood voor extern onderhoud en/of keuring, waren er niet veel arbeidsmiddelen meer die nog in ogenschouw behoefden worden genomen. Binnen NL POMS en i.o.m. de ARBOdnst. KL is afgesproken dat de inspanningen voornamelijk gericht zouden zijn op arbeidsmiddelen met bewegende delen en/of waarin zich gevaarlijke stoffen bevonden
De betreffende arbeidsmiddelen (voornamelijk afkomstig uit de afd. Trade Shop) zijn geïnventariseerd. Daarna zijn offertes opgevraagd v.w.b. keuring, onderhoud alsmede risicobeoordeling; toen deze binnen waren is e.e.a. budgettair opgevoerd. In de loop van 2001 zullen de keuringen worden uitgevoerd. De vertraging van uitvoering is veroorzaakt door het (te) laat aanvragen van fondsen in het lopende financiële boekingsjaar.
De keuringen conform NEN 3140 alsmede STEK worden uitgevoerd door eigen site-personeel.

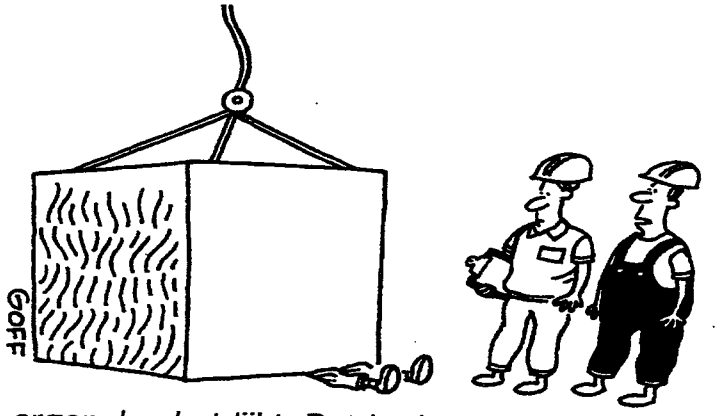
5.1.7 Ziekteverzuimgegevens

De ziekteverzuimgegevens worden als punt meegenomen in deze RI&E omdat het NL POMS alsmede het site-management de ziekteverzuimcijfers te hoog ervaren en de 'klant' (US Army) dit eveneens stelt. In deze RI&E beperken wij ons tot de 'kale' cijfers, aangezien de Bedrijfsarts (nog) geen inzicht kan geven in verzuimoorzaken door middel van het registreren van AGS/SMB contacten. (Zie bijlage 5I + 5J) De ARBOdnst. KL zal in de toekomst in staat zijn om voor bedrijven middels de AGS/SMB-registratie groepsgegevens aan te leveren. Deze zullen inzicht geven in diagnose en mn. arbo-gerelateerde oorzaken.
Als verbeterpunt W21 is opgenomen dat het verzuimbeleid verbeterd zal gaan worden door het formuleren van doelstellingen; daarnaast zal de procedure m.b.t. ziekteverzuim beter dienen te worden nageleefd en zal de afd. P&O statistische gegevens gaan bijhouden en maandelijks bekend stellen bij de stafleden en MC.
In een vervolg RI&E zullen deze statistische gegevens gebruikt gaan worden om eventuele knelpunten bij de diverse afdelingen inzichtelijk te krijgen. De mogelijkheid om knelpunten op deze wijze te signaleren is slechts beperkt aanwezig.
Bij veel medewerkers van de POMS leeft nog steeds de angst voor sluiting van de POMS, het zgn. 'sluitingsscenario'. Ondanks goede voorlichting en de hoge werklast blijft dit bij veel mensen meespelen. Velen zijn reorganisatie-moe. Medewerkers geven aan dat het karakter van het werk wijzigt.
Door de vele reorganisaties (toepassing rechtspositie etc.) is de populatie aardig aan het vergrijzen.

5.1.8 Ongevalsverzuimgegevens

Deze worden verder niet vermeld in de RI&E, aangezien er van de laatste jaren de volgende (ongevals)verzuimcijfers bekend zijn;

Kalenderjaar 2000	geen ongevalsverzuim
Kalenderjaar 1999	1 ongeval, verzuim 4 kalenderdagen (gereedschap uitgeschoten; kneuzingen)
Kalenderjaar 1998	geen ongevalsverzuim
Kalenderjaar 1997	2 ongevallen, totaal verzuim 47 kalenderdagen (1 x duim geraakt met timmeren, 1 x verstapt, kniekneuzing)
Kalenderjaar 1996	3 ongevallen, totaal verzuim 33 kalenderdagen (1 x splinter in oog, 1 x beklemming van vingers, 1 x kneuzing arm)

'Het is erger dan het lijkt. Dat is de veiligheidsdeskundige'

5.2. *Het evalueren van gevaren*

Er is voor gekozen om voor NL POMS dat afdelings-/groepsscores van ≥ 50% aan te merken als (mogelijk) knelpunt. Voor de site-totaal score ligt deze op ≥ 25%. E.e.a. is afgesproken binnen de NL POMS werkgroep RI&E i.o.m. de ARBOdnst. KL.

Vervolgens is bij het evalueren van de gevaren de RI&E in eerste instantie door een "grove zeef" gehaald. Op die manier zijn de belangrijkste verbeterpunten eruit gehaald. De criteria voor de beoordeling "zeer belangrijk" zijn onder meer gehaald uit de Arbo-wet. De keuze is aangegeven door de deskundigen van de Arbo-dienst KL. De aldus verkregen lijst met beoordelingscriteria ziet er als volgt uit:

- ernstige overtredingen op het terrein van de Arbo-wet (Boetelijst beleidsregel 33)
- knelpunten gerelateerd aan Arbo-gerelateerde verzuimfactoren (Fysieke belasting)
- knelpunten gerelateerd aan ongewenst gedrag (o.a. seksuele intimidatie, agressie en geweld); mede op basis van KL-beleid
- intern beleid binnen de NL POMS (reorganisatie).

Met betrekking tot de aard werd het volgende onderscheid gemaakt:

- ZB = zeer belangrijk (zie hiervoor)
- O = organisatorisch
- AP = algemeen praktisch (meervoudig)
- SP = specifiek praktisch (enkelvoudig)
- Opm. = opmerkingen (direct te verhelpen of geen extra maatregelen nodig)
- Aand.pnt. = aandachtspunten (wel geregeld, niet nageleefd, geen extra maatregel nodig, eveneens direct aan te pakken)

In feite is met deze indeling het evaluatieproces voor een belangrijk gedeelte voltooid. Waar nodig kan met name voor de "AP"-punten de NEN-EN 689-methode worden ingezet om deze beter in beeld te brengen.

Evaluatiemodel volgens de NEN-EN 689
(Titel NEN-EN: Werkplekatmosfeer – leidraad voor de beoordeling van de blootstelling bij inademing van chemische stoffen)

In een RI&E is het vaak hinken op twee gedachten; enerzijds is er de ambitie om blootstellingsrisico's zo volledig mogelijk in kaart te brengen, anderzijds is er het praktische onvermogen, zoals tijd, kosten en kennis om dat in een keer te doen. Gelet het tijdspad en de 'deadline' van 31-12-2000 (ons opgelegd door de AI) zal eerst in het vervolg van deze RI&E hier verder gebruik van worden gemaakt. Vooraan in deze RI&E is een overzicht opgenomen met onderwerpen die nader onderzocht moeten worden.
Opzet is in ieder geval dat de site zelf zorgdraagt voor een up-dated registratielijst gevaarlijke stoffen, op te splitsen in afdelingslijsten, en daarna de Arbeidshygienist van de ARBOdnst wordt gevraagd de bedoelde blootstellingsbeoordeling uit te voeren.
Voor de blootstellingsindicatie van gevaarlijke stoffen zal de NEN-EN 689 eveneens als basis dienen.

5.3. *Het stellen van prioriteiten van de maatregelen*

5.3.1 Inleiding

De "zeer belangrijke" risico's zijn in de eerste evaluatieronde i.o.m. de kerndeskundigen van de ARBOdnst. KL aangegeven. De maatregelen voor deze risico's behoeven niet nog eens apart geprioriteerd te worden, omdat zij op korte termijn moeten worden uitgevoerd. Voor de rest van de maatregelen moet de site (of de NL POMS-organisatie) zelf de prioriteiten aangeven, eventueel op basis van een advies van de ARBOdnst. KL
Om verdere nuancering van de weging te krijgen is gebruik gemaakt van de Multi Criteria Analyse (MCA). Dat klinkt ingewikkeld, maar in de praktijk komt het feitelijk neer op systematisch nadenken over welke aspecten men belangrijk vindt en dat opschrijven. Dat is van belang voor het draagvlak van de maatregelen en kan tevens gebruikt worden voor de onderbouwing van het PVA.

5.3.2 Multi Criteria Analyse (MCA)

Er zijn acht criteria geselecteerd (zie hierna) waarmee het onderscheid in het belang van de maatregelen is aangegeven door het toekennen van een score (1, 2, 3 of 4). Aan elk van de criteria is een weegfactor toegekend, om het onderlinge verschil in zwaarte tot uitdrukking te brengen. De zo verkregen eindscore (score x weegfactor) correspondeert met een tijdklasse die aangeeft binnen welke termijn een maatregel ongeveer moet worden uitgevoerd. Uiteraard kan hiermee soepel worden omgegaan. Per maatregel is tenslotte de uitvoeringsverantwoordelijke vastgelegd.

Criteria gebruikt bij de Multi Criteria Analyse voor de Site Vriezenveen (met tussen haakjes de weegfactor).

A. Arbo-belang	(2)
B. Wet- en regelgeving	(3)
C. Intern beleid	(3)
D. Preventiepotentieel	(3)
E. Uitstraling	(3)
F. Probleemomvang	(3)
G. Praktische uitvoerbaarheid	(4)
H. Economisch belang	(1)

De betekenis van de letters en de uitleg van de cijfers staat hieronder aangegeven.

A Arbo-belang
4 = in zeer belangrijke mate
3 = in belangrijke mate
2 = in beperkte mate
1 = niet of nauwelijks

B Wet- en regelgeving
4 = concrete wettelijke verplichting
3 = impliciete wettelijke verplichting
2 = is gerelateerd aan wettelijke verplichting
1 = is geen wettelijke verplichting

C Intern beleid
4 = wordt daarin concreet aangegeven
3 = wordt impliciet genoemd
2 = houdt daarmee verband
1 = is daarin niet opgenomen

D Preventiepotentieel
4 = bronbestrijding/vervanging
3 = technische maatregelen aan de bron
2 = scheiding van mens en bron
1 = persoonlijke beschermingsmiddelen/calamiteiten gerichte maatregelen

E Uitstraling
4 = zeer belangrijk
3 = belangrijk
2 = weinig of geen interesse
1 = roept weerstanden op

F Probleemomvang
4 = algemeen belang
3 = belang voor grote groep (>50%)
2 = belang voor minderheid (10 à 50%)
1 = belang voor kleine groep (<10%)

G Praktische uitvoerbaarheid
4 = eenvoudig
3 = redelijk
2 = kost enige inspanning
1 = moeilijk

H Economisch belang
4 = de kosten zijn kleiner of gelijk aan de baten (terugverdientijd < 1 jaar)
3 = de kosten zijn hoger dan de baten (terugverdientijd 1 - 5 jaar)
2 = de kosten zijn aanzienlijk hoger dan de baten (terugverdientijd 5 - 10)
1 = de kosten zijn erg hoog (terugverdientijd >10 jaar)

Er is ook een weegfactor die in de gaten gehouden moet worden. Door het toekennen van een weegfactor kan het relatieve belang van die factor tot uitdrukking gebracht worden.
De weegfactoren, die in deze RI&E zijn gebruikt, zijn:

4 = van groot belang
3 = belangrijk
2 = van redelijk belang
1 = van gering belang

Toelichting op de keuze van de weegfactoren.

A 2 Het relatieve Arbo-belang van maatregelen is in het algemeen beperkt. Er zijn weinig verborgen risico's (bijv. op het gebied van gevaarlijke stoffen, fysieke belasting, beeldschermwerk (RSI) en de problematiek is bovendien beheersbaar (via plannen, uitvoeren, evalueren).

B 3 Algemeen uitgangspunt is: Er moet minimaal worden voldaan aan de wettelijke regels. Vooral de filosofie achter het beoogde effect van een wettelijke regeling is van belang bij het kiezen van maatregelen ("de geest van de wet").

C 3 Het interne milieu- en Arbo-beleid en de geformuleerde doelstellingen voor de RI&E zijn belangrijke criteria, maar moeten flexibel worden beoordeeld.

D 3 Conform de 'Arbeidshygienische Strategie' dient zoveel mogelijk voor een brongerichte aanpak worden gekozen. Echter gelet op het gegeven dat dit (haast) niet mogelijk is, omdat de "bron" wordt aangeleverd door US Army (conform het 'nation-to-nation agreement'), moet worden gekozen voor een lagere stap van de strategieladder.

E 3 De uitstraling van maatregelen is erg belangrijk voor de motivatie en het creëren van een draagvlak, en gelet op hetgeen de klant (US Army) vindt van het veiligheidsaspect, is derhalve gekozen voor een 3.

F 3 De grootte van een risico en het aantal mensen dat ermee geconfronteerd wordt, dienen in belangrijke mate de urgentie van een maatregel te bepalen.

G 4 Als actiepunten door middel van eenvoudige, voor de hand liggende maatregelen op te lossen zijn, moeten deze actiepunten zo snel mogelijk worden uitgevoerd.

H 1 De omvang van de kosten en de te verwachten financiële baten bepalen in grote mate de mogelijkheden om op korte termijn een actiepunt aan te pakken. Gelet op hetgeen de klant (US Army) vindt van 'termijn-investeringen' is de weegfactor hier laag aangehouden.
Door de 'klant' worden alleen korte termijn investeringen goedgekeurd.

De eindscores kunnen globaal worden gekoppeld aan tijdsklassen:

Puntentotaal	Prioriteitenklasse	Uitvoeringstermijn	
26 – 52	op lange termijn	(IV)	(jaarplan 2004 t/m 2005)
53 - 78	op middellange termijn	(III)	(jaarplan 2002 t/m 2003)
79 - 104	op korte termijn	(II)	(jaarplan 2001)
ernstige overtreding/acuut risico	Direct	(I)	direct
aandachtspunten/opmerkingen	direct (om praktische redenen)	(Ia)	direct

Bij de ZB-punten is ALTIJD Prio(riteit) I gegeven, bij de prio's II, III en IV is tussen haakjes de MCA-score vermeld.

Naar aanleiding van de vermelde uitvoeringstermijn zal in het betreffende jaarplan een einddatum worden vastgesteld.
De uitvoeringsmogelijkheden worden mede bepaald door de budgetteringscyclus; binnen NL-POMS loopt een financieel boekjaar van oktober t/m september; waarbij budgetteringsvoorstellen reeds in april moeten zijn ingediend.

5.4. *Risico inventarisatie en evaluatie, overzicht van verbeterpunten en PVA*

5.4.1 De opbouw van het verbeterpuntenlijst PvA:

Eerste kolom	No.	Een uniek nummer wat correspondeert met alle overzichtslijsten die binnen deze RI&E uitgegeven worden, hetgeen een verwijzing naar andere lijsten vereenvoudigd
Tweede kolom	Verbeterpunt	Omschrijving verbeterpunt
Derde kolom	Locatie	Gebouw, locatie of afdeling
Vierde kolom	Wettelijke grondslag/ Aard v/h probleem	Vermelding van gerelateerde wet-/regelgeving. "Weging" van het verbeterpunt aan de hand van criteria, waarbij bij ZB tussen haakjes vermeld staat waarom er een ZB aan is toegekend. 1: Ernstige overtreding van de Arbo-wet 2: Als gevolg van AGS/SMB door de bedrijfsarts aangegeven 3: Extern beleid door KL 4: Intern besloten binnen de NL POMS
Vijfde kolom	Coördinator	Eindverantwoordelijke
Zesde kolom	Actie	Verantwoordelijk voor de uitvoering
Zevende kolom	Maatregel	Omschrijving van de maatregel(en)
Achtste kolom	Prio (MCA)	Prioriteit van de maatregel (tussen haakjes staat de MCA score aangegeven)
Negende kolom	Budget	Begroting van de kosten
Tiende kolom	Realisatiedatum	Gepland tijdstip gereed

Om de overzichtelijkheid zo groot mogelijk te houden is het PVA samen met de verbeterpuntenlijst in één tabel opgenomen.

Nee komt het niet

5.5 Toelichting Plan van Aanpak

5.5.1 *Inleiding*

Het maken van een Plan van Aanpak is eerst sinds november 1999 verplicht geworden en neemt de plaats in van het voorheen verplichte Arbo-jaarverslag en het Arbo-jaarplan.

Het Plan van Aanpak dient minimaal jaarlijks aangepast te worden. Na goedkeuring door de werkgever en de medezeggenschapscommissie wordt het aangeboden aan de begeleidende Arbo-dienst. Na toetsing door deze dienst wordt het o.a. verzonden aan STAF NL POMS.

Het doel van het Plan van Aanpak is om de prioriteitenstelling en de voortgang van de uitvoering van de geconstateerde verbeterpunten te bewaken en waar nodig aan te passen.

De uitvoering en bewaking van de afgesproken maatregelen is vaak moeilijk controleerbaar. Er kunnen onverhoopt vertragingen optreden omdat veranderde bedrijfsvoering en/of acuut optredende zaken anders handelen noodzakelijk maken. Ook de lange termijn maatregelen kunnen vertraging oplopen of een andere prioriteitenstelling krijgen door allerlei onvoorziene omstandigheden. Door het Plan van Aanpak is het mogelijk om op simpele wijze een goed overzicht te houden over de uitgevoerde en nog uit te voeren maatregelen waarbij voorop staat dat dit Plan van Aanpak door alle partijen, zijnde de werkgever, medezeggenschapscommissie en de Arbo-dienst, geaccordeerd dient te worden.
Met name moet gelet worden op de maatregelen, gerelateerd aan verbeterpunten die als 'ZB' naar voren zijn gekomen (zie ook het gestelde onder pt. 5.2).

5.5.2 Bekendstelling van het Plan van Aanpak

Deze RI&E zal bij alle stafleden en de MC (van de site Vriezenveen) ter inzage liggen Het is mogelijk voor het gehele personeel om hiervan kennis te nemen om zodoende de aanpak en voortgang van de Arbo-gerelateerde punten te kunnen volgen.
De MC blijft in het verdere traject betrokken conform het gestelde in pt. 5.5.3

5.5.3 Uitvoering van het Plan van Aanpak

Stand van zaken en actualiteit

De verantwoordelijken voor de uitvoering van de maatregelen rapporteren aan de site manager. Voor het bewaken van de realisatie zal een afschrift aan Safety Specialist worden verstrekt, zodat hij de gestelde termijnen kan bijhouden en de behaalde resultaten kan terugkoppelen naar de maatregelverantwoordelijken, waarbij hij tevens in een later stadium een doelmatigheidstoetsing kan meenemen in zijn controleplan.
De Safety Specialist bespreekt de voortgang van de verbeterpunten minimaal driemaandelijks met de werkgroep RI&E. De gegevens hiervan kunnen besproken worden als managementinformatie en kunnen eventueel gebruikt worden om het bedrijfsproces bij te sturen.
Met de afronding van deze RI&E-rapportage stopt het proces van inventariseren niet. Zoals reeds aangegeven zullen voor sommige aspecten verdiepingen moeten plaatsvinden. Deze kunnen worden verwerkt in jaarlijkse bijstellingen van de RI&E. Veranderingen in organisatie en werkwijze zullen eveneens aanleiding kunnen zijn om de RI&E aan te passen.

Jaarlijkse evaluatie Plan van Aanpak

Jaarlijks zal in de maanden november/december een evaluatie plaatsvinden van de uitvoering van het Plan van Aanpak. Tijdens deze evaluatie zal het Plan van Aanpak voor het volgende kalenderjaar worden opgesteld. Echter dienen wel door de zgn. maatregelverantwoordelijken al in april (ten laste van US Army) en eventueel in juni (ten laste van KL-budget) eventuele kosten gebudgetteerd worden voor het komende fiscale jaar.

Na goedkeuring door de Site Manager en Medezeggenschapscommissie zal het (nieuwe) Plan van Aanpak wederom aan de ARBOdnst KL worden verzonden ter toetsing. Hierdoor wordt de continuïteit gewaarborgd.

6. Derden

6.1 Inleiding

Binnen NL POMS is afgesproken (i.o.m. de ARBOdnst. KL) dat de RI&E 2000 zich zou richten op het eigen personeel. Dit houdt niet in dat er geen andere partijen zijn. Die zijn er wel degelijk; te denken valt o.a. aan uitzendkrachten, aannemerspersoneel, bezoekers, Amerikaanse inspectie- c.q. reparatieteams enz.
Voor bovenstaande personen is er een Werkinstructie Arbo en Milieu (WAM) van toepassing.

6.2 WAM no. 10.06

Hierin zijn de volgende onderwerpen opgenomen:

- Wettelijke bepalingen
- Begripsbepalingen
- Verantwoordelijkheden/Bevoegdheden
- Werkinstructie
- Persoonlijke beschermingsmiddelen
- Materieel/Middelen
- Ongeval/Schade

6.3 M.b.t. genoemde groepen is het volgende bepaald:

Voorlichting Risico's:
Aannemerspersoneel e.d. vallen onder de verantwoordelijkheid van de afd. Infra; via deze afdeling wordt ook een zgn. Veiligheidsinstructie verstrekt.
US-personeel en –teams vallen onder de verantwoordelijkheid van de (US) Element Commander; via de aan hem ondergeschikte Safety NCO wordt aan deze personen een Safety briefing gegeven.
Nieuw Nederlands personeel en uitzendkrachten worden via de afd. P&O verwezen naar de Safety Specialist, die aan hun een algemene veiligheidsinstructie geeft, daarna is het afdelingshoofd/supervisor verantwoordelijk voor een afdelingsgerelateerde instructie.

Verstrekking Beschermingsmiddelen:
US personeel dient zelf te zorgen voor hun PBM's, dit geldt ook voor aannemerspersoneel. Nieuw (NL) personeel krijgt de PBM's verstrekt conform de onder bijlage 7A opgenomen Kledinglijst. Dit geldt ook voor uitzendkrachten, behalve m.b.t. veiligheidsschoeisel. Afgesproken met de uitzendbureaus is dat zij zelf voor veiligheidsschoeisel dienen te zorgen.

